

Porada s regionálnymi štruktúrami

Úrad Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory zorganizoval ďalšiu poradu s regionálnymi komorami. Množstvo aktuálnych informácií, ktoré takýmto spôsobom získavajú naši členovia, sú mimoriadne dôležité pre informovanie poľnohospodárov a potravinárov na Slovensku. Hostom porady bol generálny riaditeľ Pôdohospodárskej platobnej agentúry Marek Čepko. Porady sa zúčastnil predseda SPPK Andrej Gajdoš, podpredseda SPPK Jozef Šumichrast a diskusiu s regionálnymi komorami viedol ústredný riaditeľ SPPK Jozef Artim.

Generálny riaditeľ Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA) Marek Čepko prítomných zástupcov regiónov 29. júla informoval o kampani priamych platieb za roky 2024 a 2025. Z minuloročnej kampane, v ktorej bolo alokovaných 540 mil. eur, dodnes agentúra vyplatila viac ako 99,71% finančných prostriedkov. V kľúčovej zmene za vlaňajší rok - spusteníu vyplácania formou preddavkov a vyplatených 380 mil. eur pokračuje PPA aj v kampani 2025. PPA neočakáva zásadné zmeny z hľadiska vyplácania preddavkov v tomto roku.

„Kampaň 2025 pokračuje podľa schváleného harmonogramu. Agentúra má za sebou prvé kolo administratívnych kontrol na regionálnych pracoviskách. Sme v 3. roku kampane novej SPP, vnímam ale zvyšujúcu sa chybovosť žiadateľov pri rôznych intervenciách. Mojmím cieľom je identifikovať chybovosť vo vzťahu ku konkrétnej intervencii a hľadať dôvody chybovosti,“ uviedol generálny riaditeľ PPA Marek Čepko.

Agentúra aktuálne vykonáva aj kontroly na viazané platby - na dojnice, ovce a VDJ. Žiadatelia majú očakávať skoršiu kontrolu LIPSOv než vlani a väčšie kontroly aktívnych poľnohospodárov.

Ohlásené termíny

K 1. augustu by sa malo začať s vyplácaním podpory na VDJ. K 3. novembru plánuje agentúra vyplácať preddavky. K 1. decembru sa začnú vydávať rozhodnutia a k 3. decembru vyplácať rozhodnutia. Podporu prostredníctvom zelenej nafty chce PPA spustiť začiatkom augusta.

Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Andrej Gajdoš ocenil spoluprácu s PPA: „Vnímame veľké pozitívne zmeny, ktoré sa udiali, ale aj oblasti, kde treba ešte zmenu. Spolupráca medzi SPPK a PPA je veľmi korektná a aktívna, čo je mimoriadne pozitívne,“ dodal Andrej Gajdoš.

„Očakávame od vás, aby ste prichádzali s podnetmi, s návrhom zmien, ktoré treba riešiť. Dajte nám vedieť, aby sme všetky nezmysly z procesu mohli vyhodiť. Pracujeme na tom, aby vnímanie každého jedného nášho kolegu aj na najvzdialenejšom pracovisku bolo proaktívne a propoľnohospodárske. Máme vám čo najskôr doručiť finančné prostriedky, pokiaľ splníte podmienky a neriešiť, či nádoba na mlieko ja ružová alebo zelená,“ zdôraznil generálny riaditeľ PPA.

Podpíšte petície

Zamestnanci úradu komory priblížili riaditeľom regionálnych komôr aktuálne informácie ohľadom informačných listov a pripomenuli trvanie dvoch európskych petícií, ktoré SPPK podporuje:

www.milionpodpisov.sk - petícia za zlepšenie informovanosti európskych spotrebiteľov a uvádzanie krajiny pôvodu aj na potravinách dovezených z tretích krajín

www.nosecuritywithoutcap.eu - petícia za silnejšiu budúcu Spoločnú poľnohospodársku politiku a rozpočet

Dôležitou časťou porady pre regionálne komory bola aj prednáška predsedu komory Andreja Gajdoša. V nej predstavil základné zmeny ohlásené Európskou komisiou – týkajú sa nového Viacročného finančného rámca (rozpočtu) a budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ po roku 2027.

Revolúcia v európskom rozpočte

Vo Viacročnom finančnom rámci (VFR) sa navyšujú zdroje z pôvodných 1,2 bil. na 1,985 bil. eur. „Ide o navýšenie o 40% /zbrojenie, splátka covidového dlhu v rámci Next generation/, pričom ale prostriedky na SPP sa znižujú a rozplývajú v ostatných politikách. Navyše, v rámci balíka zdrojov sa počíta aj s rozšírením Únie o 4 nové členské krajiny vrátane Ukrajiny,“ zdôraznil Andrej Gajdoš.

V rámci celku „Kohézia, poľnohospodárstvo, vidiek, rybolov a spravodlivá transformácia“ je pripravených 946,4 mld. eur, čo je viac ako 50% VFR. Minimálne 302 mld. eur bude pre poľnohospodárstvo a rybolov. Komora zatiaľ nepozná, v akom pomere sa táto čiastka rozdelí pre rybolov a poľnohospodárstvo. Predchádzajúce financovanie malo zarámčovaných 389 mld. eur. Ide teda ide o zníženie, pričom SPPK navrhovala zvýšenie aj kvôli inflácii.

Medzi ďalšie zásadné zmeny, ktoré navrhuje EK, patrí zdaňovanie výrobkov a podnikateľov na území EÚ (napr. korporátny príspevok). Znamená to, že EÚ už nebude žiť len z príspevkov členských krajín, ale aj z financovania veľkých podnikateľských subjektov pôsobiacich na území EÚ.

Nová SPP cieľi najmä na malých, mladých, rodinných a začínajúcich poľnohospodárov. Zvýhodňovaní by mali byť aj tí, ktorí hospodária v znevýhodnených oblastiach a tí, ktorí majú aj živočíšnu a aj rastlinnú výrobu. Finančný mechanizmus predpokladá dôraz aj na vlastné financovanie národných krajín, čím sa nanovo zvýši riziko zväčšovania rozdielov medzi členskými krajinami: „Niektoré vynaložia len minimum na poľnohospodárstvo a vidiek a v niektorých krajinách bude pre danú vládu táto oblasť prioritou. Aj preto očakávame rozbitie jednoty európskych poľnohospodárov“, pokračoval v prednáške predseda komory.

Navrhovaný mechanizmus

Degresívna podpora príjmov na plochu sa začne už pri sume 20tisíc eur.

Pokiaľ sa čiastka podpory príjmu na plochu poskytnutá poľnohospodárovi pohybuje medzi 20 000 – 50 000 eur, tak nastane krátenie o 25%. Pokiaľ bude podpora medzi 50-75tisíc eur, nastane o 50% pokles. Podpora nad 75tisíc eur sa zníži o 75%. Celková čiastka podpory príjmu na plochu nesmie byť vyššia než maximálne 100tisíc eur na poľnohospodára na rok.

Odhaduje sa, že až 60% subjektov v EÚ bude postihnutých degresivitou. V Českej republike navrhované zmeny spôsobia dopad až na 89% výmery a na Slovensku až na 91% výmery pôdy.

Úloha SPPK

Po ohlásení navrhovaných zmien teraz prichádza dvojročné obdobie rokovaní na európskej a národnej úrovni jednotlivých členských krajín. Pre SPPK to znamená silnejší lobbying na národnej a európskej úrovni a sledovanie vývoja SPP a národného financovania v okolitých krajinách. Európska poľnohospodárska organizácia COPA COGECA, ktorej SPPK je členom, už ohlásila, že na jeseň sa v centre Bruselu očakávajú ďalšie protesty európskych poľnohospodárov, tentokrát

masívnejšieho charakteru.